

Številka: IPP 007-88/24

Ljubljana, 14. 2. 2025

EVA: 2024-2030-0017

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EVA 2024 2030-0017), skrajšani postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem zakonodajnem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade RS za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije v skladu s 142. členom Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – UPB1, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24; v nadaljnjem besedilu: PoDZ-1) predlaga obravnavo Predloga zakona po skrajšanem zakonodajnem postopku.

Predlagatelj ocenjuje, da gre v primeru dopolnilnega usklajevanja z določbami Direktive 2011/93/EU, Direktive (EU) 2017/1371 in Konvencije o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima za manj zahtevne uskladitve zakona s pravom Evropske unije, kar je lahko razlog za skrajšani zakonodajni postopek (tretja alineja prvega odstavka 142. PoDZ-1). Del pravnega reda

Evropske unije je tudi Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma, ta Predlog zakona pa prinaša dopolnilne oziroma manjše uskladitve z nekaterimi konvencijami iz njenega Aneksa. Ob tem je pomembno, da se predlagane spremembe in dopolnitve sprejmejo čim prej, saj so povezane še s priporočili iz petega kroga ocenjevanja Slovenije s strani Odbora Sveta Evrope MONEYVAL, začenja pa se že šesti krog ocenjevanja, v katerem bo pregledana tudi implementacijo priporočil iz prejšnjega kroga.

Določitev pravila za vštetevanje prestane preizkusne dobe v novi pogojni obsodbi v novem sojenju za isto kaznivo dejanje pa pomeni dopolnitev KZ-1 v zvezi z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, kar je razlog za skrajšani zakonodajni postopek po četrti alineji prvega odstavka 142. člena PoDZ-1.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Andreja LANG, višja sekretarka v Sektorju za kaznovalno zakonodajo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Andreja KATIČ, ministrica za pravosodje,
- mag. Andreja KOKALJ, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Andreja LANG, višja sekretarka v Sektorju za kaznovalno zakonodajo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlog zakona vsebuje dodatne uskladitve z določbami Direktive 2011/93/EU in Direktive (EU) 2017/1371 ter Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima. Preostala uskladitev z navedeno konvencijo (predvsem kaznivo dejanje poškodovanja ženskih spolnih organov, ki se v skladu z veljavnim KZ-1 lahko obravnava kot ustrezna oblika telesne poškodbe) pa bo predlagana v predlogu večje novele KZ-1.

Določitev pravila za vštetevanje prestane preizkusne dobe v novi pogojni obsodbi v novem sojenju za isto kaznivo dejanje pomeni dopolnitev KZ-1 v zvezi z zadnjo odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

Predlagane so tudi dodatne potrebne uskladitve z nekaterimi konvencijami iz Aneksa k Mednarodni konvenciji o zatiranju financiranja terorizma.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih
----	--

NE

b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
II. Finančne posledice za državni proračun Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

<p>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /</p> <p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /</p> <p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /</p> <p>Kratka obrazložitev</p> <p>Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic niti do 40.000 evrov.</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	<p>NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /</p> <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>NE</p>
<p>Gradivo je bilo posredovano v strokovno usklajevanje: 6. 1. 2025.</p> <p>Predlog zakona je bil posredovan v usklajevanje Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, Pravni fakulteti Univerze v Mariboru, Evropski pravni fakulteti, Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, CNVOS – Krovni mreži slovenskih nevladnih organizacij, Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije, Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije, Odvetniški zbornici Slovenije, Generalni policijski upravi, Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja, Upravi Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij in Upravi za probacijo.</p> <p>Hkrati je bil objavljen tudi na portalu »e-demokracija«.</p> <p>Predstavitev strokovnega usklajevanja izhaja iz 7. točke uvodne obrazložitve tega Predloga zakona.</p>	
<p>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	<p>DA</p>
<p>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	<p>NE</p>
<p>Andreja KATIČ <i>ministrica</i></p>	

Priloge:

- predlog sklepa Vlade RS,
- predlog zakona,
- korelacijska tabela
- MSP test.

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitah Kazenskega zakonika in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem zakonodajnem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade RS za zakonodajo.

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA
(EVA: 2024-2030-0017)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Kazenski zakonik¹ (v nadaljnjem besedilu: KZ-1) je bil od uveljavitve 1. 11. 2008 do sedaj spremenjen oziroma dopolnjen desetkrat. Od navedenega števila je Vlada Republike Slovenije predlagala šest obsežnejših novel, večinoma povezanih tudi z implementacijo dokumentov pravnega reda Evropske unije ter večstranskih konvencij Organizacije združenih narodov in Sveta Evrope, štiri pa so bile sprejete na predlog poslancev oziroma Državnega sveta Republike Slovenije.

Z zadnjim Zakonom o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika² (KZ-1J), sprejetim na predlog Vlade Republike Slovenije, so bile uveljavljene manjše dopolnilne uskladitve KZ-1 z naslednjimi direktivami Evropske unije:

- Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 4. 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ,
- Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava,
- Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ in
- Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga.

Poleg navednega je bila opravljena tudi uskladitev z zadnjim od štirih priporočil odbora Sveta Evrope MONEYVAL iz petega kroga ocenjevanja Republike Slovenije na področju preprečevanja in boja proti pranju denarja in financiranju terorizma, splošna pravila za odmero kazni v konkretnih primerih pa so bila dopolnjena z izrecno obteževalno okoliščino, če je nagib za kaznivo dejanje katerakoli osebna okoliščina oškodovanca.

1. 1. Direktiva 2011/93/EU Evropskega parlamenta in sveta z dne 13. 12. 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnem izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ³ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/93/EU):

Republika Slovenija je kazenske materialne določbe Direktive 2011/93/EU večinoma že implementirala v preteklih novelah KZ-1. Gre za dopolnjena in nova kazniva dejanja iz 172., 173., 173.a, 174., 175. in 176. člena KZ-1.

V začetku leta 2023 (15. 2. 2023) je Evropska komisija začela postopek z Dodatnim uradnim opominom zaradi (domnevnega) neizpolnjevanja obveznosti iz točke (i) petega odstavka 3. člena, drugega odstavka 4. člena, drugega odstavka 10. člena, četrtega in petega odstavka 17. člena, tretjega odstavka 18. člena, petega odstavka 19. člena, tretjega odstavka 20. člena, točke (a) 21. člena, 22. člena in 24. člena Direktive 2011/93/EU (kršitev št. INFR(2019)2239).

¹ Uradni list RS, št. 50/12 – UPB2, 54/15, 6/16 – UPB2p, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23.

² Uradni list RS, št. 16/23.

³ UL L 335/1 z dne 17. 12. 2011.

Vlada Republike Slovenije je v odgovoru iz aprila 2023 večino dilem na podlagi izpostavljenih členov Direktive 2011/93/EU že pojasnila, strinjala pa se je z navedbami Evropske komisije o nepopolni implementaciji točke (i) petega odstavka 3. člena ter četrtega in petega odstavka 17. člena Direktive 2011/93/EU.

Točka (i) petega odstavka 3. člena Direktive 2011/93/EU namreč zlorabo položaja pri kršitvi spolne nedotakljivosti mladoletnih oseb opredeljuje kot »zlorabo položaja zaupanja, avtoritete ali vpliva«, kar je širše od opredelitve v tretjem odstavku 173. člena (zoper osebo, mlajšo od petnajst let) in drugem odstavku 174. člena (zoper osebo, staro nad petnajst let) KZ-1, ki zlorabo položaja zamejujeta še s pogojem, da je mladoletna oseba storilcu »zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo«.

Četrti in peti odstavek 17. člena Direktive 2011/93/EU pa v zvezi s krajevno veljavnostjo KZ-1 (tretja točka drugega poglavja KZ-1) oziroma sodno pristojnostjo določata, da sodna pristojnost države članice za kazniva dejanja po Direktivi 2011/93/EU ne sme biti odvisna od dejstva, da se ta kazniva dejanja v državi storitve ne obravnavajo kot kazniva (dvojna kaznivost), prav tako pa pregon osumljenca takega kaznivega dejanja ne sme biti odvisen od naznanitve oziroma predloga žrtve kaznivega dejanja za pregon, četudi to določa zakonodaja države storitve kaznivega dejanja. Hkrati Evropska komisija oporeka tudi določbam KZ-1, ki v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji, storjenimi v tujini, za določene položaje predpisuje tudi dovoljenje ministra oziroma ministrice za pregon.

V zvezi z univerzalno pristojnostjo drugi odstavek 13. člena KZ-1 določa pogoj dvojne kaznivosti, hkrati pa v zvezi s to določbo in tudi v zvezi z določbo 12. člena (kaznivo dejanje, ki ga v tujini stori državljan Republike Slovenije) v drugem odstavku 14. člena KZ-1 določa, da se storilec kaznivega dejanja v Republiki Sloveniji ne preganja, če je v tujem zakonu določeno, da se preganja le na zahtevo oškodovanca, ta pa ni bila vložena ali je bila umaknjena. Pogoj dvojne kaznivosti v zvezi s položaji iz 12. ter prvega in drugega odstavka 13. člena je določen tudi v tretjem odstavku 14. člena KZ-1, dovoljenje ministra oziroma ministrice za pravosodje za pregon pa v četrtem in sedmem odstavku 14. člena KZ-1.

Podobno izključitev dvojne kaznivosti in predloga oškodovanca za pregon določa tudi Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava⁴ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva (EU) 2017/1371) v točki (b) prvega odstavka in v četrtem odstavku 11. člena.

Prav tako izključitev dvojne kaznivosti in predloga oškodovanca za pregon določata tudi tretji in četrti odstavek 44. člena Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima⁵ (v nadaljnjem besedilu: Istanbulska konvencija).

Glede na navedeno je treba 11. člen KZ-1, ki določa veljavnost KZ-1 za nekatera kazniva dejanja, storjena v tujini, dopolniti z dodatno navedbo kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost (zoper mladoletne žrtve po Direktivi 2011/93/EU, za polnoletne žrtve pa po Istanbulski konvenciji) ter kaznivih dejanj, storjenih na škodo Evropske unije (po Direktivi (EU) 2017/1371).

Z navedenim bi lahko nastal položaj neenakosti na področju pregona storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost polnoletnih oseb (in oseb, starejših od petnajst let), saj šesta odstavka 170. in 171. člena KZ-1 določata pregon na predlog za primere kaznivih dejanj posilstva in spolnega nasilja, storjene proti osebi, s katero storilec živi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti. Po predlagani dopolnitvi 11. člena KZ-1 namreč v zvezi s

⁴ UL L 198/29 z dne 28. 7. 2017.

⁵ Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS, št. 1/15 – Mednarodne pogodbe.

kaznivimi dejanji zoper spolno nedotakljivost, storjenimi v tujini, za pregon storilca v Republiki Sloveniji (glede na namen predlagatelja oziroma zakonodajalca) predlog za pregon ne bo potreben, četudi bi ga predpisavala zakonodaja države storitve, če bi šlo za pregon storilca navedenega kaznivega dejanja, storjenega na ozemlju Republike Slovenije, pa bi bil predlog žrtve še vedno potreben. Lahko bi ocenili tudi obratno, torej da predlagana dopolnitev 11. člena KZ-1 ne bi dosegla učinka, saj bi se za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, storjena v tujini, uporabljal KZ-1, ta pa bi v šestih odstavkih 170. in 171. člena še vedno določal pregon storilca na predlog in torej uskladitev ne bi bila dosežena.

Zato je treba predlagati še črtanje šestih odstavkov 170. in 171. člena KZ-1, kar tudi pomeni del implementacije Istanbulske konvencije in s tem tudi izpolnitev priporočila pristojne Skupine strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (v nadaljnjem besedilu: GREVIO) iz osnovnega ocenjevalnega kroga, ki je potekal v letu 2021.⁶

Preostala uskladitev z navedeno konvencijo (predvsem kaznivo dejanje poškodovanja ženskih spolnih organov) pa bo predlagana v večji noveli KZ-1, ki je načrtovana.

1. 2. Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. Up-410/21 in U-I-79/24 z dne 20. 11. 2024⁷:

Z navedeno odločbo je Ustavno sodišče Republike Slovenije odločilo, da je KZ-1 v neskladju z Ustavo Republike Slovenije⁸ (v nadaljnjem besedilu: Ustava), ker pri izreku pogojne obsodbe ne določa vštevanja časa preizkusne dobe, ki je v zvezi z istim kaznivim dejanjem že pretekel do razveljavitve prejšnje pravnomočne sodne odločbe.

Državni zbor Republike Slovenije mora navedeno protiustavnost odpraviti v roku enega leta po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

Za vmesni čas je Ustavno sodišče Republike Slovenije določilo način izvršitve tako, da morajo sodišča do uveljavitve drugačne zakonske ureditve pri izreku pogojne obsodbe všteti čas preizkusne dobe, ki je v zvezi z istim kaznivim dejanjem že potekel do razveljavitve prejšnje pravnomočne sodne odločbe.

Tako je Ustavno sodišče Republike Slovenije odločilo, ker KZ-1 v 56. členu določa vštevanje pripora in prejšnje kazni v izrečeno kazen zapora in denarno kazen, ter pri tem upošteva tudi globe za prekrške in disciplinske kazni, ki se všteta v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, katerega znaki imajo tudi znake prekrška ali kršitve vojaške discipline. Hkrati pa KZ-1 upoštevanja oziroma vštevanja pretekle preizkusne dobe iz pogojne obsodbe za primer, ko se sodba razveljavi in je pogojna obsodba ponovno izrečena v ponovljenem sojenju, ne določa.

Ker tudi preizkusna doba v pogojni obsodbi (ki je sicer opozorilna sankcija in ne kazen) po presoji Ustavnega sodišča Republike Slovenije pomeni kaznovanje, navedeno stanje ureditve vsebuje pravno praznino in posledično pomeni kršitev 31. člena Ustave (»prepoved ponovnega sojenja o isti stvari«) v delu, ki se nanaša na kaznovanje.

Glede na navedeno je treba v petem poglavju KZ-1 (»opozorilne sankcije«), ki določa tudi pravila v zvezi s pogojno obsodbo, določiti pravilo vštevanja do razveljavitve pravnomočne sodbe prestane preizkusne dobe v izrečeno pogojno obsodbo v novem sojenju.

⁶ Odbor držav članic Istanbulske konvencije – Priporočila Sloveniji za implementacijo št. IC-CP/Inf(2021)10 z dne 7. 12. 2021.

⁷ Uradni list RS, št. 107/24.

⁸ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21.

1. 3. Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (v nadaljnjem besedilu: MONEYVAL):

Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma⁹ (v nadaljnjem besedilu: Mednarodna konvencija) je bila podlaga za določitev kaznivega dejanja financiranja terorizma po 109. členu KZ-1 oziroma že prej kaznivega dejanja financiranja terorističnih dejanj po 388.a členu prej veljavnega Kazenskega zakonika¹⁰ (KZ).

Mednarodna konvencija v 2. členu določa, da oseba stori kaznivo dejanje v smislu te konvencije (financiranje terorizma), če neposredno ali posredno, nezakonito in naklepno zagotovi ali zbere sredstva z namenom, da se uporabijo, ali z vednostjo, da se bodo v celoti ali delno porabila za storitev:

- a) dejanj, ki so v konvencijah iz Aneksa Mednarodne konvencije določena kot kazniva, ali
- b) vsakega drugega dejanja, katerega cilj je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilne ali druge osebe, ki ne sodeluje v sovražnostih v oboroženem spopadu, in je namen takšnega dejanja prestrašiti ljudi ali prisiliti vlado ali mednarodno organizacijo, da stori ali opusti kakšno dejanje.

V Aneksu Mednarodne konvencije iz zgornje točke a) so naštetе naslednje konvencije:

1. Konvencija o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov, sestavljena v Haagu 16. decembra 1970,
2. Konvencija o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, sestavljena v Montrealu 23. septembra 1971,
3. Konvencija o preprečevanju in kaznovanju kaznivih dejanj zoper mednarodno zaščitene osebe, vključno z diplomatskim osebjem, ki jo je 14. decembra 1973 sprejela Generalna skupščina ZN,
4. Mednarodna konvencija o preprečevanju jemanja talcev, ki jo je 17. decembra 1979 sprejela Generalna skupščina ZN,
5. Konvencija o fizičnem varovanju jedrskega materiala, sprejeta na Dunaju 3. marca 1980,
6. Protokol o zatiranju nezakonitih nasilnih dejanj na letališčih za mednarodni civilni zračni promet kot dopolnilo Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, sestavljen v Montrealu 24. februarja 1988,
7. Konvencija za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost pomorske plovbe, sestavljena v Rimu 10. marca 1988,
8. Protokol za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost ploščadi, postavljenih na epikontinentalnem pasu, sestavljen v Rimu 10. marca 1988 in
9. Mednarodna konvencija o zatiranju terorističnih bombnih napadov, ki jo je 15. decembra 1997 sprejela Generalna skupščina ZN.

V letu 2016 in 2017 je potekal peti krog ocenjevanja ukrepov Republike Slovenije proti pranju denarja in financiranju terorizma s strani odbora MONEYVAL. Republika Slovenija je priporočila iz petega kroga ocenjevanja po večini že izpolnila, v usklajevanju in presoji zadnjega poročila Republike Slovenije o izpolnjevanju priporočil v okrepljenem spremljanju pa je bilo ocenjeno, da v KZ-1 obstojijo še manjše pomanjkljivosti glede implementacije nekaterih konvencij iz Aneksa k Mednarodni konvenciji, kot sledi:

- *Konvencija o fizičnem varovanju jedrskega materiala¹¹, sprejeta na Dunaju 3. marca 1980, in Mednarodna konvencija o zatiranju terorističnih bombnih napadov¹², ki jo je 15.*

⁹ Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS, št. 82/04.

¹⁰ Uradni list RS, št. 95/04 – UPB1 in 55/08 – KZ-1.

¹¹ Prezeta od bivše SFRJ.

¹² Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS, št. 2/03 – Mednarodne pogodbe.

- decembra 1997 sprejela Generalna skupščina ZN: v prvi odstavek 109. člena KZ-1 je treba dodati še sklicevanji na 314. in 334. člen KZ-1;
- Konvencija o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov¹³, sestavljena v Haagu 16. decembra 1970: ustrezno je opisu kaznivega dejanja treba dodati »or by any other form of intimidation« v 329. členu KZ-1;
 - Konvencija o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva¹⁴, sestavljena v Montrealu 23. septembra 1971: treba je odpraviti pomanjkljivost, da je prvi odstavek 330. člena KZ-1 vezan le na nasilje zoper posadko letala, ne pa na nasilje zoper kogarkoli na letalu;
 - Konvencija za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost pomorske plovbe¹⁵, sestavljena v Rimu 10. marca 1988: v zvezi z ladjami oziroma plovili je inkriminirana le ugrabitev v 329. členu KZ-1, dodati pa je treba še primerljiva dejanja, kot so v 330. členu KZ-1 inkriminirana v zvezi z letali;
 - Protokol za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost ploščadi, postavljenih na epikontinentalnem pasu¹⁶, sestavljen v Rimu 10. marca 1988: kaznivo dejanje je v KZ-1 vključeno le v okvir kaznivega dejanja terorizma po 108. členu (manjka pa inkriminacija specifičnega kaznivega dejanja brez tako imenovanega »terorističnega namena«). V skladu s Protokolom »ploščad« pomeni umetni otok, postroj ali napravo, ki je zaradi raziskovanja ali izkoriščanja virov ali iz drugih gospodarskih razlogov stalno pritrjena na morsko dno.

Glede na to, da se je v okviru MONEYVAL že pričel šesti krog ocenjevanja držav članic in je tudi Republika Slovenija že prejela vprašalnik, ki bo podlaga tudi za obisk ocenjevalne misije MONEYVAL v letu 2025, je še toliko pomembneje čimprej sprejeti še spremembe in dopolnitve, predlagane s tem Predlogom zakona, saj bo treba v šestem krogu ocenjevanja poročati tudi o spremembah, ki so vključene v ta Predlog zakona.

Odgovore na vprašalnik za šesti krog mora Republika Slovenija navedenemu odboru Sveta Evrope posredovati do 17. 3. 2025, ocenjevalna misija pa bo v Sloveniji od 29. 9. do 10. 10. 2025. V skladu s pravili odbor MONEYVAL pri ocenjevanju upošteva le predpise, ki so uveljavljeni do oddaje odgovorov na vprašalnik ali pogojno še tisto, kar je takrat vsaj že posredovano DSržavnemu zboru Republike Slovenije in je sprejeto v doglednem času.

Če bo Predlog KZ-1K sprejet prepozno, lahko MONEYVAL v šestem krogu ocenjevanja sproži poseben, strožji postopek, ki ima lahko več faz, ki si sledijo glede na vztrajanje države pri neizpolnitvi oziroma nesposobnost države za izpolnitev:

1. država prejme poziv generalnega sekretarja Sveta Evrope,
2. obisk MONEYVAL »misije na visoki ravni« (*»high level mission«*),
3. javna objava MONEYVAL-a, naj ostale članice odbora smatrajo državo kot bolj tvegano z vidika pranja denarja in financiranja terorizma (neke vrste »siva lista«),
4. država pade pod nadzor ICRG (*»International Cooperation Review Group«*) v okviru FATF, kar lahko pomeni poročanje o poteku postopkov za izpolnitev priporočil oziroma zagovarjanje na zasedanjih FATF v Parizu štiri do petkrat letno.

Iz navedenega izhaja, da ima neizpolnitev priporočil lahko občutne posledice za Republiko Slovenijo, med drugim tudi za gospodarstvo.

¹³ Prezeta od bivše SFRJ.

¹⁴ Prezeta od bivše SFRJ.

¹⁵ Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS, št. 66/03 – Mednarodne pogodbe.

¹⁶ Zakon o ratifikaciji; Uradni list RS, št. 66/03 – Mednarodne pogodbe.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

En od ciljev Predloga zakona je dodatna uskladitev KZ-1 z Direktivo 2011/93/EU, Direktivo (EU) 2017/1371, Istanbulsko konvencijo ter nekaterimi konvencijami s področja preprečevanja pranja denarja oziroma predvsem financiranja terorizma.

Predlog zakona prinaša tudi uskladitev KZ-1 z Ustavo na podlagi odločbe Ustavnega sodišča RS št. Up-410/21 in U-I-79/24 z dne 20. 11. 2024.

2.2 Načela

V Predlogu zakona sta upoštevani načeli sorazmernosti pri predpisovanju kazenskih sankcij in individualizacije pri izrekanju kazenskih sankcij.

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami KZ-1, ki pomenijo implementacijo določb direktiv Evropske unije in multilateralnih konvencij, se uresničujeta 8. in 153. člen Ustave, ki med drugim določata, da morajo biti zakoni in drugi predpisi v skladu s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo. V 8. členu Ustave Republike Slovenije je sicer tudi določeno, da se ratificirane mednarodne pogodbe uporabljajo neposredno, vendar navedeno (predvsem) v kazenskem materialnem pravu ni mogoče. V skladu z načelom »*lex certa*« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave neposredna uporaba mednarodnih pogodb v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, ni mogoča, saj večinoma opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

- konkreten opis predlaganih rešitev:

2. 3. 1. Direktiva 2011/93/EU Evropskega parlamenta in sveta z dne 13. 12. 2011 o boju proti spolni zlorabi in spolnem izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2004/68/PNZ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/93/EU):

V skladu s točko (i) petega odstavka 3. člena Direktive 2011/93/EU sta opredelitvi »zlorabe položaja« **v tretjem odstavku 173. člena (zoper osebo, mlajšo od petnajst let) in drugem odstavku 174. člena (zoper osebo, staro nad petnajst let) KZ-1** spremenjeni tako, da je zlorabi položaja dodano še besedilo »zaupanja, avtoritete ali vpliva«, ki zlorabo opiše, črtano pa je besedilo, da je mladoletna oseba storilcu »zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo«, kar po oceni Evropske komisije položaj zlorabe preveč omejuje.

Glede na to, da četrti in peti odstavek 17. člena Direktive 2011/93/EU v zvezi s krajevno veljavnostjo KZ-1 oziroma sodno pristojnostjo določata, da sodna pristojnost države članice za kazniva dejanja po Direktivi 2011/93/EU ne sme biti odvisna od dejstva, da se ta kazniva dejanja v državi storitve ne obravnavajo kot kazniva (dvojna kaznivost), prav tako pa pregon osumljenca takega kaznivega dejanja ne sme biti odvisen od naznanitve oziroma predloga žrtve kaznivega dejanja za pregon (četudi to določa zakonodaja države storitve kaznivega dejanja), je predlagana **dopolnitev 11. člena KZ-1**, ki določa veljavnost KZ-1 za nekatera kazniva dejanja, storjena v tujini. V predlagani novi alineji so navedena kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost – ne le

zoper mladoletne žrtve (po Direktivi 2011/93/EU), ampak tudi v zvezi s polnoletnimi žrtvami (kjer enako zahteva Istanbulska konvencija) ter v zvezi s kaznivimi dejanji, storjenimi na škodo Evropske unije (kjer gre za zahtevo po Direktivi (EU) 2017/1371).

V skladu z opisano dopolnitvijo 11. člena KZ-1 za obravnavana kazniva dejanja ne bodo več veljala pravila drugega odstavka 13. člena KZ-1, ki določa pogoj dvojne kaznivosti. Prav tako ne bo veljalo pravilo, ki v zvezi s to določbo in tudi v zvezi z določbo 12. člena (kaznivo dejanje, ki ga v tujini stori državljan Republike Slovenije) v drugem odstavku 14. člena KZ-1 določa, da se storilec kaznivega dejanja v Republiki Sloveniji ne preganja, če je v tujem zakonu določeno, da se preganja le na zahtevo oškodovanca, ta pa ni bila vložena ali je bila umaknjena. Pogoj dvojne kaznivosti v zvezi s položaji iz 12. ter prvega in drugega odstavka 13. člena je določen tudi v tretjem odstavku 14. člena KZ-1, dovoljenje ministra oziroma ministrice za pravosodje za pregon pa v četrtem in sedmem odstavku 14. člena KZ-1, ki v skladu s predstavljeno dopolnitvijo 11. člena KZ-1 prav tako ne bosta relevantna v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji.

Z navedenim bi lahko nastal položaj neenakosti na področju preгона storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost polnoletnih oseb (in oseb, starejših od petnajst let), saj šesta odstavka 170. in 171. člena KZ-1 določata pregon na predlog za primere kaznivih dejanj posilstva in spolnega nasilja, storjene proti osebi, s katero storilec živi v zakonski, zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti. Zato Direktiva 2011/93/EU in Istanbulska konvencija pregon storilcev kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost na predlog izključujeta tudi v postopkih brez mednarodnega elementa, posledično je predlagano še črtanje **šestih odstavkov 170. in 171. člena KZ-1**.

2. 3. 2. Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. Up-410/21 in U-I-79/24 z dne 20. 11. 2024:

V poglavju o opozorilnih sankcijah je na podlagi navedene odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije predlagan **novi 58.a člen KZ-1**.

KZ-1 namreč določa vštrevanje pripora in prejšnje kazni v izrečeno kazen zapora in denarno kazen, ne določa pa vštrevanja pretekle preizkusne dobe iz pogojne obsodbe za primer, ko se sodba razveljavi in je v novem sojenju ponovno izrečena pogojna obsodba.

Glede na navedeno predlagani novi člen po vzoru načina izvršitve, ki ga je določilo Ustavno sodišče Republike Slovenije, določa, da se čas preizkusne dobe, ki je potekel do razveljavitve pranomodne sodne odločbe, všteje v preizkusno dobo v (novi) izrečeni pogojni obsodbi za isto kaznivo dejanje.

2. 3. 3. Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (v nadaljnjem besedilu: MONEYVAL):

Na podlagi Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala je **v prvem odstavku 109. člena KZ-1** (financiranje terorizma), ki določa financiranje izvršitve katerih kaznivih dejanj pomeni kaznivo dejanje financiranja terorizma, treba dodati še sklicevanje na 314. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanjepovzročitve splošne nevarnosti, in na 334. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje protipravnega ravnanja z jedrskimi in drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi.

Glede na Konvencijo o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov (točka (a) prvega odstavka 1. člena) je v opisu kaznivega dejanja ugrabitve zrakoplova ali plovila po **329. členu KZ-1** poleg sile ali grožnje, da bo uporabljena sila, predlagan še znak »ali z drugim načinom ustrahovanja«.

V skladu s točko (a) prvega odstavka 1. člena Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva je predlagana dopolnitev **prvega odstavka 330. člena KZ-1**, ki določa kaznivo dejanje napada na varnost zračnega prometa. V veljavnem besedilu prvega odstavka 330. člena KZ-1 je med drugim inkriminiran tudi napad na posadko civilnega zrakoplova, kar pa je ožje od zahtev navedene konvencije, ki zahteva inkriminacijo nasilnega dejanja zoper katerokoli osebo na zrakoplovu, če tak napad lahko ogrozi varnost zrakoplova.

Konvencija za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost pomorske plovbe (3. člen) v zvezi s plovili kot kazniva določa podobna dejanja, kot so v zvezi z zrakoplovi že določena v 330. in 331. členu KZ-1. Torej je v 329. členu poleg ugrabitve zrakoplova inkriminirana tudi ugrabitev plovila, 330. in 331. člen KZ-1 določata druga kazniva dejanja v zvezi s civilnim letalstvom, v zvezi s plovili pa ostala kazniva dejanja niso določena. Zato sta s tem Predlogom zakona predlagana **novi 331.a člen KZ-1**, ki bo določil še kaznivo dejanje napada na varnost pomorskega prometa, in **novi 331.b člen KZ-1**, ki bo po vzoru 331. člena KZ-1 (zračni promet) določil še kaznivo dejanje uničenja ali odstranitve »znamenj«, namenjenih za varnost pomorskega prometa. Pomorski zakonik¹⁷ (v nadaljnjem besedilu: PZ) v 27. členu določa »objekte« za varnost plovbe in ne »znamenja«, kot je to določeno v veljavnem 331. členu KZ-1 v zvezi z zračnim prometom. Glede na navedeno je terminologija PZ uporabljena tudi v predlaganem novem 331.b členu KZ-1.

Objekti za varnost plovbe na plovnih poteh v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije so v skladu z drugim odstavkom 27. člena PZ svetilniki, obalne luči, boje in druga znamenja, signalne in radijske postaje, optične, zvočne, električne, elektronske, radarske in druge naprave za varno plovbo po morju, plovnih poteh in v pristaniščih.

Protokol za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost ploščadi, postavljenih na epikontinentalnem pasu, v 2. členu določa kazniva dejanja, povezana s takimi ploščadmi. Z novelo KZ-1B¹⁸ je bilo kaznivo dejanje, povezano s ploščadmi v epikontinentalnem pasu vneseno v kaznivo dejanje terorizma (šesta alineja prvega odstavka 108. člena KZ-1). Kazniva dejanja terorizma po 108. členu KZ-1 so opredeljena s tako imenovanim »terorističnim namenom« – torej jih stori tisti, ki z namenom, da bi uničil ali hudo ogrozil ustavne, gospodarske, socialne ali politične temelje Republike Slovenije ali druge države ali mednarodne organizacije, da bi hudo zastrašil prebivalstvo oziroma da bi prisilil vlado Republike Slovenije ali druge države ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali opusti, stori ali grozi, da bo storil, eno ali več v alinejah prvega odstavka 108. člena določenih dejanj. V skladu z navedenim Protokolom in po mnenju strokovnjakov odbora MONEYVAL, pa mora biti povzročitev nevarnosti na pritrjeni ploščadi v epikontinentalnem pasu kaznivo dejanje tudi, če je storjeno brez terorističnega namena. Glede na navedeno je v poglavju kaznivih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja predlagan **novi 315.a člen KZ-1**, ki bo tako kaznivo dejanje določil. Člen je uvrščen za kaznivo dejanje povzročitve splošne nevarnosti po 314. členu KZ-1 in kaznivo dejanje povzročitve nevarnosti pri gradbeni dejavnosti po 315. členu KZ-1.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve: /

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:

Predlog zakona skladno z Direktivo 2011/93/EU, Istanbulske konvencije in Direktivo (EU) 2017/1371 drugače ureja veljavnost KZ-1 oziroma pristojnost slovenskih organov za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in za kazniva dejanja, storjena na škodo Evropske unije, ki

¹⁷ Uradni list RS, št. 62/16 – UPB, 41/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZPVZRZECEP, 18/21, 21/21 – popr. in 76/23.

¹⁸ Uradni list RS, št. 91/11.

jih tujci ali slovenski državljani storijo v tujini. V tej zvezi sta črtani tudi določbi o pregonu na predlog v zvezi s kaznivima dejanjema posilstva in spolnega nasilja.

S Predlogom zakona se dopolnjujejo in na novo določajo nekatera kazniva dejanja v zvezi z zračnim in pomorskim prometom.

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati: /

- vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami): /

- vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /

- vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /

- vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno: /

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z veljavnim pravnim redom:

Predlog zakona je skladen z določbami Ustave s področja kazenskega prava in z načeli Splošnega dela KZ-1.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

Predlagane spremembe in dopolnitve so v skladu z veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, saj v pretežnem delu pomenijo prav njihovo implementacijo.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati: /

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:

Uskladitev ni predvidena.

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj):

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):

Usklajenost Predloga zakona izhaja iz 7. točke te uvodne obrazložitve, kjer je predstavljeno strokovno usklajevanje.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ***ocena finančnih sredstev za državni proračun:***

Predlog zakona ne bo imel posledic za državni proračun.

- ***ocena drugih javnih finančnih sredstev:***

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

- ***predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:***

Zaradi Predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

- ***predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:***

Zaradi Predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva.

- ***predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:***

Prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva niso predvideni.

- ***sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poroštva):***

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

- ***v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:***

V naslednjem proračunskem obdobju dodatnih sredstev zaradi predloga zakona ni treba zagotavljati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- ***prikaz ureditve v pravnem redu EU:***

Direktiva 2011/93/EU v točki (i) petega odstavka 3. člena opredeljuje zlorabo položaja pri kršitvi spolne nedotakljivosti mladoletnih oseb kot »zlorabo položaja zaupanja, avtoritete ali vpliva«, brez nadaljnega določanja tako položajev zaupanja kot tudi opredeljevanja poklicev, pri katerih do zlorabe lahko pride.

Četrty in peti odstavek 17. člena Direktive 2011/93/EU pa v zvezi s krajevno veljavnostjo KZ-1 (tretja točka drugega poglavja KZ-1) oziroma sodno pristojnostjo določata, da sodna pristojnost države članice za kazniva dejanja po Direktivi 2011/93/EU ne sme biti odvisna od dejstva, da se ta kazniva dejanja v državi storitve ne obravnavajo kot kazniva (dvojna kaznivost), prav tako pa pregon osumljenca takega kaznivega dejanja ne sme biti odvisen od naznanitve oziroma predloga žrtve kaznivega dejanja za pregon, četudi to določa zakonodaja države storitve kaznivega dejanja. Hkrati Evropska komisija oporeka tudi določbam KZ-1, ki v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji, storjenimi v tujini, za določene položaje predpisuje tudi dovoljenje ministra oziroma ministrice za pregon.

Podobno izključitev dvojne kaznivosti in predloga oškodovanca za pregon določa tudi **Direktiva (EU) 2017/1371** v točki (b) prvega odstavka in v četrtem odstavku 11. člena.

Prav tako izključitev dvojne kaznivosti in predloga oškodovanca za pregon določata tudi tretji in četrty odstavek 44. člena **Istanbulske konvencije**.

– prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:

FINANCIRANJE TERORIZMA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Financiranje terorizma v Zvezni republiki Nemčiji določa 89c člen nemškega Kazenskega zakona, po katerem se kaznuje tisti, ki zbira, sprejema ali zagotavlja premoženje v vednosti ali z namenom, da ga bo druga oseba uporabila za namene storitve naslednjih kaznivih dejanj:

1. umora v posebnih oteževalnih okoliščinah, umora, genocida, zločina proti človečnosti, vojnega zločina, telesnih poškodb ali telesnih poškodb, ki povzročijo hude telesne ali čustvene travme drugi osebi,
2. ugrabitve zaradi izsiljevanja ali zajema talcev,
3. kaznivega dejanja računalniške sabotaže, kaznivega dejanja uničenja zgradb ali struktur in kaznivega dejanja uničenja pomembne delovne opreme ali huda kazniva dejanja, ki predstavljajo javno nevarnost – kaznivo dejanje požiga, kaznivo dejanje povzročitve jedrske eksplozije, kaznivo dejanje eksplozije, kaznivo dejanje zlorabe ionizirajočega sevanja, kaznivo dejanje povzročitve poplave, kaznivo dejanje povzročitve javne nevarnosti z zastrupitvijo, kaznivo dejanje nevarnega vmešavanja v železniški, ladijski ali zračni promet, kaznivo dejanje prekinitve javnih storitev, kaznivo dejanje, kaznivo dejanje napada na zračni ali ladijski promet, kaznivo dejanje motenja telekomunikacijskih sistemov,
4. kaznivega dejanja zoper okolje,
5. določena kazniva dejanja iz Zakona o nadzoru vojaškega orožja,
6. kaznivega dejanja po 51. členu Zakona o orožju,
7. določenih izvršitvenih oblik kaznivega dejanje nepooblaščenega ravnanja z radioaktivnimi snovmi in drugimi nevarnimi snovmi in blagom ali kaznivega dejanja priprave eksplozije ali radioaktivnega sevanja,
8. kaznivega dejanje iz drugega odstavka 89c člena nemškega Kazenskega zakona (kdor sprejema ali zagotavlja premoženje z namenom, da bi storil eno od kaznivih dejanj iz prvega odstavka).

Za navedeno kaznivo dejanje je predpisana zaporna kazen od šestih mesecev do 10 let. Navedena kazen velja samo za primere iz zgornjih 1. do 7. točke, če je podan namen s kaznivimi dejanji, določenimi v teh določbah, resno ustrahovati prebivalstvo, s silo ali grožnjo s silo nezakonito prisiliti oblast ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali ne stori, ali uničiti ali

znatno oslabiti temeljne politične, ustavne, gospodarske ali družbene strukture države ali mednarodne organizacije, in ki glede na naravo ali posledice takih kaznivih dejanj lahko resno škodijo državi ali mednarodni organizaciji.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje financiranja terorizma določa 98. člen hrvaškega Kazenskega zakona, v skladu s katerim se kaznuje tisti, ki neposredno ali posredno daje ali zbira sredstva z namenom, da bodo porabljena, ali z vedenjem, da bodo v celoti ali delno uporabljena za namene ali prispevanje k storitvi enega ali več naslednjih kaznivih dejanj: terorizem, javno spodbujanje terorizma, novačenje za terorizem, usposabljanje za terorizem, potovanje z namenom izvajanja terorizma, teroristično združevanje, priprava kaznivih dejanj zoper vrednote, ki jih štiti mednarodno pravo, ugrabitev, uničenje ali poškodovanje javnih naprav, določene izvršitvene oblike kaznivega dejanja zlorabe radioaktivnih snovi, napad na letalo, ladjo ali stacionarno ploščad, ogrožanje prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvi, umor osebe pod mednarodno zaščito, ugrabitev osebe pod mednarodno zaščito, napad na osebo pod mednarodno zaščito ali grožnja osebi pod mednarodno zaščito ali drugega kaznivega dejanja, katerega namen je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilista ali druge osebe, ki ni aktivno vpletena v oboroženi spopad, če je namen dejanja ustrahovanje prebivalstva ali prisiljenje države ali mednarodne organizacije, da nekaj stori ali ne stori.

Predpisana je kazen zapora od enega do desetih let.

REPUBLIKA AVSTRIJA:

Kaznivo dejanje financiranja terorizma v Republiki Avstriji določa 278d člen Kazenskega zakona. Inkriminirana je zagotovitev ali zbiranje sredstev z namenom, da bodo uporabljena za izvršitev naslednjih kaznivih dejanj:

1. zračno piratstvo ali namerna grožnja varnosti letalstva,
2. izsiljevalna ugrabitev ali grožnja z ugrabitvijo,
3. napad na življenje, telo ali svobodo osebe, ki jo štiti mednarodno pravo, nasilni napad na stanovanje, pisarno ali prevozno sredstvo ali grožnja z ogrožitvijo življenja, telesa ali svobode,
4. ogrožanje z jedrsko energijo ali ionizirajočim sevanjem, grožnja zaradi nedovoljene uporabe jedrskih snovi ali radioaktivnih snovi, ali drugo kaznivo dejanje pridobivanja jedrskega materiala ali radioaktivnih snovi ali grožnja zaradi kraje ali tatvine jedrskega materiala ali radioaktivnih snovi,
5. hud napad na življenje ali telo druge osebe na civilnem letališču, uničenje ali poškodovanje letališča ali zrakoplova, ki se nahaja na njem, ali prekinitve obratovanja letališča ali letališke službe, če je pri kaznivem dejanju uporabljeno orožje ali druga naprava s katero se ogrozi varnost letališča,
6. zračno piratstvo ali namerna grožnja letalski varnosti, če je objekt napada ladja ali fiksna ploščad ali oseba oziroma tovor, ki se nahaja na ladji ali fiksni ploščadi,
7. prevoz eksplozivne naprave ali druge smrtonosne naprave na javnem kraju, državni ali javni ustanovi, v prometnem sistemu ali oskrbovalnem objektu ali uporaba takih sredstev s prizadevanjem si za povzročitev smrti ali hude telesne poškodbe, če se povzroči uničenje lokacije, objekta ali sistema, ali, če je uničenje lahko povzroči znatno gospodarsko škodo,
8. kaznivega dejanja, ki vključuje povzročitev smrti ali hudih telesnih poškodb civilne osebe ali druge osebe, ki ni aktivno vključena v sovražnosti v oboroženem spopadu, če je namen dejanja zastraševanja skupine prebivalstva ali vlade, države ali mednarodne organizacije, da storijo ali se vzdržijo izvajanja svojih pristojnosti,
9. terorizem, usposabljanje za teroristične namene, dajanje navodil za izvršitev terorističnega dejanja, potovanje z namenom izvajanja terorizma.

Predpisana je kazen zapora od enega do desetih let.

VRSTA PREGONA V PRIMERU KAZNIVEGA DEJANJA ZOPER SPOLNO NEDOTAKLJIVOST V ZAKONSKI ALI IZVENZAKONSKI SKUPNOSTI

REPUBLIKA MALTA:

Po malteškem Kazenskem zakonu obstajata dva različna načina pregona (javni oziroma uradni in zasebni).

Za kaznivo dejanje posilstva na splošno velja, da se pregon sproži po uradni dolžnosti. V primerih posilstva med zakonci se pregon po uradni dolžnosti sproži le, če žrtev poda uradni predlog za pregon.

KRALJEVINA ŠVEDSKA:

Na Švedskem je posilstvo, tudi tisto v družinskem krogu, kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Švedska zakonodaja v zvezi z obravnavanimi dejanji določa koncept soglasja, kar pomeni, da je vsak spolni odnos brez izrecnega soglasja obravnavan kot posilstvo. Pregon se začne po uradni dolžnosti ne glede na želje žrtve, saj se šteje, da je posilstvo resno kaznivo dejanje, ki vpliva na celotno družbo.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Tudi na Hrvaškem je kaznivo dejanje posilstva določeno v Kazenskem zakonu. Spolni odnos brez soglasja je izenačen s posilstvom, pregon storilcev pa se, ne glede na to, ali se zgodi v družinskem krogu ali zunaj njega, začne po uradni dolžnosti.

KAZNIVA DEJANJA V ZVEZI Z ZRAČNIM PROMETOM IN POMORSKO PLOVBO

REPUBLIKA FRANCIJA:

V francoskem Kazenskem zakonu kazniva dejanja, ki ogrožajo varnost pomorske plovbe in zračnega prometa niso določena v posebnih členih. Navedeno pomeni, da se storilci takih dejanj preganjajo za kazniva dejanja ogrožanja življenja drugih in varnosti prometa na splošno, ki vključujejo tudi naklepna dejanja, ki povzročijo ali lahko povzročijo nesreče ali incidente v pomorskem ali zračnem prometu.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

V nemškem kazenskem zakonu so kazniva dejanja, ki ogrožajo varnost pomorske plovbe in zračnega prometa, določena predvsem v 315. in 315.a členu.

Najprej gre za kaznivo dejanje nevarnih posegov v železniški, ladijski in zračni promet. Kaznivo dejanje v zvezi z izpostavljenimi vrstami prometa vključuje uničenje, poškodovanje ali odstranjevanje objektov ali naprav, ki služijo varnosti prometa, postavljanje ovir na prometne poti, dajanje napačnih signalov ali napačnih ukazov ter druga dejanja, ki lahko povzročijo nesrečo. Če navedena dejanja povzročijo nevarnost za življenje ali zdravje ljudi ali premoženje velike vrednosti, je predpisana kazen do deset let zapora.

V zvezi s pomorsko plovbo je določeno še posebno kaznivo dejanje, ki pa se nanaša le na upravljanje plovila v stanju nezmožnosti zaradi uživanja alkohola ali drugih opojnih snovi, upravljanje plovila brez potrebnih kvalifikacij ali dovoljenj ter na druge hude kršitve predpisov o varnosti pomorskega prometa. Če z dejanji nastane nevarnost za življenje ali zdravje ljudi ali premoženje velike vrednosti, je predpisana kazen do pet let zapora ali denarna kazen.

KRALJEVINA ŠVEDSKA:

Švedski Kazenski zakonik, tako kot francoski, ne vsebuje posebnih določb, ki bi se izrecno nanašale na napade na varnost pomorske plovbe ali zračnega prometa.

V zvezi z obravnavanimi dejanji se zato v švedski ureditvi uporabljajo predvsem kazniva dejanja, ki se nanašajo na ogrožanje javne varnosti.

Posebej je določeno kaznivo dejanje nevarnega ravnanja v prometu. Gre za inkriminacijo nepredvidnega oziroma malomarnega ravnanja v (kakršnemkoli) prometu.

Posebej je kot kaznivo dejanje določeno tudi upravljanje plovila ali zrakoplova pod vplivom alkohola ali drog, če takšno ravnanje ogroža varnost.

Švedski Kazenski zakon določa tudi kaznivo dejanje sabotaže, ki vključuje tudi dejanja zoper varnost zračnega prometa. Gre, na primer, za uničenje ali poškodovanje zrakoplovov ali navigacijskih naprav, ki povzročijo nevarnost za ljudi ali premoženje.

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:**

Korelacijska tabela v zvezi z dopolnilno implementacijo za Direktivo 2011/93/EU in Direktivo (EU) 2017/1371 je priložena.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- ***razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:***

Predlog zakona ne uvaja nobenih novih postopkov ali administrativnih bremen.

- ***ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen:***

Predlog zakona ne ukinja ali odpravlja administrativnih bremen.

- ***spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:***

Vsebina, ki jo ureja KZ-1, ter razdelitev pristojnosti v kazenskem postopku ne omogočata spoštovanja načela »vse na enem mestu«.

- **podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:**

Glede na to, da Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, tudi ne bodo potrebni dodatni podatki oziroma dokumenti.

- **ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitve obstoječih organov:**

Predlog zakona ne predvideva ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

- **ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva:**

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, torej tudi nove zaposlitve, usposabljanja (razen standardnih predstavitev novele KZ-1) ter finančna in materialna sredstva ne bodo potrebna.

- **ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:**

Predlog zakona ne ukinja nobenega postopka.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- **dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:**

Zaradi določb Predloga zakona se ne bo povečal ali zmanjšal obseg dokumentacije, ki bi jo morala stranka predložiti.

- **stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:**

Predlog zakona ne predvideva povečanja stroškov strank ali njihove razbremenitve.

- **čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:**

Predlog zakona ne vpliva na čas urejanja zadev strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- **zaposlenost in trg dela:**

S Predlogom zakona ne bodo nastale neposredne posledice za zaposlenost in trg dela.

- **sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:**

S predlaganimi spremembami bo zagotovljeno učinkovitejše sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo neposrednih posledic za druga področja, razen kolikor gre z dopolnjevanjem inkriminacij in predlaganimi novimi kaznivimi dejanji za boljšo zaščito varovanih dobrin, opredeljenih v tem Predlogu zakona.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- **ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):**

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso po potrebi predstavljen državnim tožilcem in sodnikom na usposabljanjih, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju.

- **širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):**

Predlog zakona je bil hkrati s strokovnim in medresorskim usklajevanjem objavljen na spletnem portalu »e-demokracija«. Drugačna predstavitev sprejetega zakona širši javnosti glede na vsebino ni potrebna.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- **zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,**
- **organi, civilna družba,**
- **metode za spremljanje doseganja ciljev,**
- **merila za ugotavljanje doseganja ciljev:**

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje predpisa na podlagi objavljene sodne prakse ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb v praksi. Del sprememb kazenske materialne zakonodaje je namreč vedno povezan z ugotovitvami v praksi policije, državnega tožilstva in sodišča pri obravnavi konkretnih zadev. Prav tako je za področje kazenske materialne zakonodaje pomemben razvoj obravnavanega področja v mednarodnem pravnem redu in pravnem redu Evropske unije, saj mednarodni dokumenti in dokumenti Evropske unije zaradi načela zakonitosti v kazenskem pravu v notranjem pravnem redu ne morejo biti neposredno uporabljivi.

- **časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:**

Glede na vsebino Predloga zakona ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi organi.

- **roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih:**

Glede na vsebino predloga poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v Delovni skupini in v strokovnem usklajevanju Predloga zakona, za kar niso prejeli plačila.

Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi Predloga zakona.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 6. 1. 2025.

V razpravo so bili vključeni predstavniki naslednjih organov:

- Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani,
- Pravna fakulteta Univerze v Mariboru,
- Evropska pravna fakulteta,
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani,
- CNVOS – Krovna mreža slovenskih nevladnih organizacij,
- Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Odvetniška zbornica Slovenije,
- Generalna policijska uprava,
- Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja,
- Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij in
- Uprava za probacijo.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:

PIC – Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja ter Mirovni inštitut:

Izpostavljajo 308. člen KZ-1, v zvezi s katerim so bile predpisane kazni za kazniva dejanja po nekaterih odstavkih strožje določene z novelo KZ-1G, ter opozarjajo na posledice takega nesorazmernega dviga predpisanih kazni zapora.

Sklicujemo se na obrazložitev razlogov za predlagani skrajšani zakonodajni postopek in točko 1. 3. uvodne obrazložitve, saj se s sprejemom tega Predloga zakona mudi zaradi izpolnitve zadnjih priporočil odbora Sveta Evrope MONEYVAL. Zato so v Predlog zakona vključeni le predlogi sprememb in dopolnitev KZ-1, ki se nanašajo na odpravo manjših pomanjkljivosti ureditve z navedenega področja, dodane pa so tudi dodatne uskladitve z dvema direktivama Evropske unije in zadnjo odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki prav tako izpolnjujejo pogoje za skrajšani zakonodajni postopek. Ostale spremembe in dopolnitve KZ-1 bodo obravnavane v okviru priprave večje novele KZ-1, katere priprava je načrtovana za letošnje leto.

Odvetniška zbornica Slovenije:

Navajajo, da se predlogi zakonov s kazenskoprnega področja ne bi smeli sprejemati po skrajšanem zakonodajnem postopku.

Glede 4. člena Predloga zakona, s katerim je bila predlagana dopolnitev kaznivega dejanja umora po 116. členu KZ-1, ocenjujejo, da je dopolnitev predlagana na podlagi zmotnega prepričanja, da bo strožja kvalifikacija prispevala k zmanjšanju tovrstnih kaznivih dejanj, hkrati pa vseh odvzemov življenja v družinski ali drugi trajnejši življenjski skupnosti ni mogoče uvrščati v isto kategorijo kaznivih dejanj.

Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu zakona predlog dopolnitve 116. člena KZ-1 črtan.

V zvezi s 5. in 6. členom Predloga zakona (po preštevilčenju 4. in 5. člen), s katerima je predlagano črtanje šestih odstavkov 170. in 171. člena KZ-1, ki določata pregon storilca na predlog oškodovanca, če sta kaznivi dejanji posilstva ali spolnega nasilja storjeni v zakonski, zunajzakonski skupnosti (ali registrirani istospolni partnerski skupnosti), opozarjajo, da se z določitvijo pregona po uradni dolžnosti omejuje pravice oškodovancev, saj imajo zaradi specifične narave storitve dejanja v izpostavljenih skupnostih oškodovanci pravico odločati o sprožitvi kazenskega postopka.

Izpostavljamo, da sta obravnavani spremembi, vsaj formalno, predlagani zaradi določb Direktive 2011/93/EU in Istanbulske konvencije. Zahteve mednarodnih dokumentov, da je treba tudi storilce kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost v družinski ali drugi podobni skupnosti preganjati po uradni dolžnosti, pa niso posledica »paternalističnega odnosa«, kot navaja zbornica, ampak so posledica ugotovitev, da take žrtve vloženi predlog za pregon pogosto umaknejo, v veliko primerih prav zaradi delovanja bližnjega osumljenca.

Ocenjujejo, da sta spremembi 173. in 174. člena KZ-1 v 7. in 8. členu Predloga zakona (po preštevilčenju 6. in 7. člen) sami sebi namen, saj ne prinašata jasnosti.

Pojasnjujemo, da je predlagana dopolnitev opisa »zlorabe položaja« v zvezi z izpostavljenima kaznivima dejanjema zoper spolno nedotakljivost, ki ju storijo učitelj, vzgojitelj, skrbnik, roditelj, duhovnik, zdravnik ali druga oseba, ter posledično črtanje naštetih položajev zaupanosti oškodovanca formalno posledica začetka postopka z opominom Evropske komisije zoper Republiko Slovenijo v zvezi z implementacijo Direktive 2011/93/EU.

Kot izhaja iz Velikega komentarja (1. knjiga), tudi Evropska komisija ugotavlja, da prvi del inkriminacije (ki našteva poklice storilcev ali njihov družinski odnos) z dostavkom »ali druga oseba« odprt tudi za druge osebe, ki lahko zlorabijo svoj položaj, drugi del inkriminacije s posebnimi konkretizacijami zaupanosti pa razširitve z analogijo »*intra legem*« ne prevedeva. Evropska komisija glede na navedeno ocenjuje, da je inkriminacija v zvezi z možnimi storilci kaznivega dejanja spolnega napada na osebo, mlajšo od petnajst let, ter kaznivega dejanja kršitve spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja, preveč omejujoča. Glede na navedeno je predlagana dopolnitev opisa zlorabe položaja ter črtanje konkretizacij zaupanosti, saj je to pravzaprav tudi nepotrebno glede na ostalo besedilo obeh odstavkov.

Glede 9. člena Predloga zakona (po preštevilčenju 8. člen), s katerim je predlagan nov 315.a člen KZ-1, ugotavljajo, da Republika Slovenija nima pritjenih plošadi v epikontinentalnem pasu, ki bi ga bilo zaradi neurejene meje s sosednjo državo tudi težko določiti. Dodajajo, da kaznivo dejanje v Republiki Sloveniji ni bilo še nikoli storjeno ali poskušeno.

Kot izhaja iz obrazložitve Predloga zakona, je predlagano novo kaznivo dejanje povzročitve nevarnosti na pritrjeni ploščadi v epikontinentalnem pasu posledica uskladitve z že ratificiranimi oziroma v pravni red Republike Slovenije prevzetimi bilateralnimi konvencijami. Vsaj glede na možnost vzpostavitve univerzalne pristojnosti je pomembno, da KZ-1 tako kaznivo dejanje določa, četudi Republika Slovenija takih ploščadi nima. Dodajamo, da kaznivo dejanje ni novost v slovenskem kazenskem materialnem pravu, saj je kot kaznivo dejanje s terorističnim namenom že od novele KZ-1B vključeno v kaznivo dejanje terorizma po 108. členu KZ-1.

G. Borut Škerlj, odvetnik in direktor odvetniške družbe Škerlj d.o.o.:

Navaja, da se na podlagi izkušenj iz odvetniške prakse ne strinja s takratnim 4. členom Predloga zakona, saj ni mogoče vseh odvzemov življenj v družinski ali drugi trajneši življenjski skupnosti kvalificirati kot umor (izpostavlja primer, ko je odvzem življenja posledica dolgotrajnega nasilja) hkrati pa okoliščine v veljavnem 116. členu KZ-1 dopuščajo sodišču tako kvalifikacijo, kadar je to potrebno.

Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu zakona predlog dopolnitve 116. člena KZ-1 črtan.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

V zvezi s 4. členom Predloga zakona, s katerim je bila predlagana dopolnitev kaznivega dejanja umora po 116. členu KZ-1, opozarjajo, da je kaznivo dejanje umora kot kvalificirana oblika uboja določeno s kvalifikatornimi okoliščinami in motivi, sodniku (in prej državnemu tožilcu) pa je prepuščeno, da na podlagi okoliščin konkretnega primera presoja ali gre za uboj ali umor. Ob tem izpostavljajo, da je uboj oziroma umor v družinski ali drugi življenjski skupnosti pogosto lahko posledica dolgotrajnega fizičnega in psihičnega nasilja.

Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu zakona predlog dopolnitve 116. člena KZ-1 črtan.

Zahvaljujemo se podpredsednici Vrhovnega sodišča Republike Slovenije za opozorila o deloma nesorazmerno določenih kaznih po 9. (po preštevilčenju 8. člen – novi 315.a člen KZ-1) in 12. (po preštevilčenju 11. člen – novi 331.a člen KZ-1) členu Predloga zakona glede na kazen, določeno v 115. členu KZ-1 za kaznivo dejanje uboja.

Kot že v obrazložitvi k predlogu za novi 331.a člen KZ-1, ki jo podpredsednica v tem delu oceni kot delno prepričljivo, pojasnjujemo, da so razponi kazni zapora za temeljni in kvalificirano obliko novega kaznivega dejanja napada na varnost pomorskega prometa določene enako, kot za kaznivo dejanje po veljavnem 330. členu KZ-1, ki določa primerljivo kaznivo dejanje v zvezi z varnostjo zračnega prometa. Glede na to, da tretji odstavek 330. člena KZ-1 že od uveljavitve v letu 2008 za kaznivo dejanje, ki ima za posledico smrt, določa kazen od treh do petnajstih let zapora, sedaj predlagano kaznivo dejanje pa ureja enako še za področje pomorskega prometa, smo ocenili, da je ustrezneje kazen uskladiti za dejanji v istem poglavju Posebnega dela KZ-1.

V zvezi s predlaganimi kaznimi za predlagano novo kaznivo dejanje po 315.a členu KZ-1, kjer podpredsednica očita pavšalno sklicevanje na veljavna 314. in 315. člen KZ-1, pa pojasnjujemo, da je za temeljno obliko obeh veljavnih kaznivih dejanj in tudi predlaganega novega kaznivega dejanja predpisana kazen zapora do petih let. Če imajo dejanja za posledico hudo telesno poškodbo ene ali več oseb, je na primer po četrtem odstavku veljavnega 314. člena KZ-1 predpisana kazen do desetih let zapora (razen, če gre za storitev dejanja iz malomarnosti, ko je kazen blažja), kar je enako, kot je predlagano po drugem odstavku predlaganega 315.a člena

KZ-1. Če imajo dejanja za posledico smrt, je na primer po petem odstavku 314. člena KZ-1 za eno od oblik predpisana kazen zapora od enega do petnajstih let, kar je enako, kot je predlagano v tretjem odstavku novega 315.a člena KZ-1. Glede na to, da tako 314. člen KZ-1 kot tudi novi predlagani 315.a člen KZ-1 urejata kaznivi dejanji, povezani s povzročanjem nevarnosti, smo ocenili, da se v tej fazi sorazmerje veže na to dejanje.

Ob tem se lahko strinjamo, da so nekatere kazni za kazniva dejanja po različnih odstavkih avtorji že v osnovnem KZ-1 iz leta 2008 brez obrazložitve določili dokaj različno, vendar v tokratnem Predlogu zakona tako glede na časovno komponento izpolnjevanja mednarodnih obveznosti, ki izhaja iz obrazložitve, kot tudi glede na posledično predlagani skrajšani zakonodajni postopek, ni mogoče opraviti sistemske uskladitve predpisanih kazni izven obravnavanih členov.

Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici; dr. Blaž Kovačič Mlinar:

V zvezi s 4. členom Predloga zakona, s katerim je bila predlagana dopolnitev 116. člena KZ-1, opozarja, da je predlagana nova kvalifikatorna okoliščina premalo natančno opredeljena. Sprašuje se, kaj pomeni besedna zveza »trajnejša življenjska skupnost«, ocenjuje kot neustrezno, da ni časovne omejitve glede preteklih skupnosti, in meni, da ni jasno, kako se bo presojala »povezava s preteklo skupnostjo«. Izpostavlja tudi, da gre za inkriminacijo statusa storilca in ne njegovega posebej zavržnega ravnanja. Poudarja, da že veljavne kvalifikatorne okoliščine v 116. členu KZ-1 omogočajo ustrezno presojo sodišče v konkretnih primerih.

Pojasnjujemo, da je v predloženem Predlogu zakona dopolnitev 116. člena KZ-1 črtana.

Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani in Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani:

Poudarjajo, kot je navedeno že v uvodnih obrazložitvah Predloga zakona, da že veljavni 116. člen KZ-1 vsebuje okoliščine, ki omogočajo opredelitve odvzema življenja v družinski ali drugi trajnejši življenjski skupnosti, ki mu predhodi nasilje storilca, kot hujše kaznivo dejanje. Predlagana dopolnitev pa je širša, zato ni ustrezno, da bi že sorodstvena ali druga trajnejša povezava med storilcem in žrtvijo zadoščala za to, da se dejanje kvalificira kot najhujša oblika odvzema življenja.

Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu zakona dopolnitev 116. člena KZ-1 črtana.

Portal »e-demokracija«:

- Glede predloga, da bi bilo v 4. členu Predloga zakona, s katerim so bile predlagane dopolnitve 116. člena KZ-1, treba dodati tudi istospolne zveze, saj morajo biti izenačene z ostalimi zvezami. Pojasnjujemo, da je v sedaj predloženem Predlogu zakona dopolnitev 116. člena KZ-1 črtana.

- Glede predloga, da bi bilo v 8. členu Predloga zakona (po preštevilčenju 7. člen), s katerim je predlagana sprememba 174. člena KZ-1, da bi bilo treba dodati še »kopanje, hranjenje, zdravljenje ter nadzor«, pojasnjujemo, da se s predlagano spremembo črta položaje zaupanosti, položaj, ki se zlorabi, pa je dodatno opredeljen kot položaj zaupanja, avtoritete ali vpliva, kamor sodijo tudi vse tukaj predlagane dopolnitve.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v strokovnem usklajevanju Predloga zakona. Gre za pripombe in predloge v postopkih usklajevanja predloga predpisa, za katere niso bila izvedena nikakršna plačila.

Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi Predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Andreja KATIČ, ministrica za pravosodje,
- mag. Andreja KOKALJ, državna sekretarka, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- Andreja LANG, višja sekretarka v Sektorju za kaznovalno pravo in človekove pravice.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23) se v 11. členu:

- v prvi alineji črta beseda »ter«;
- pika na koncu druge alineje nadomesti z besedo »ter«;
- za drugo alinejo doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»- kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in kazniva dejanja na škodo Evropske unije.«.

2. člen

Za 58. členom se doda novi 58.a člen, ki se glasi:

*»Vštevanje prejšnje preizkusne dobe
58.a člen*

Čas preizkusne dobe, ki je potekel do razveljavitve pravnomočne sodne odločbe, se všteje v preizkusno dobo v izrečeni pogojni obsodbi in pogojni obsodbi z varstvenim nadzorstvom za isto kaznivo dejanje.«.

3. člen

V 109. členu se v prvem odstavku za besedilom »307.,« dodabesedilo »314.,«, za besedilom »330.,« pa se doda besedilo »334.,«.

4. člen

V 170. členu se šesti odstavek črta.

5. člen

V 171. členu se šesti odstavek črta.

6. člen

V 173. členu se v tretjem odstavku za besedo »položaja« doda besedilo »zaupanja, avtoritete ali vpliva«, besedilo »in mu je zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo« pa se črta.

7. člen

V 174. členu se v drugem odstavku za besedo »položaja« doda besedilo »zaupanja, avtoritete ali vpliva«, besedilo »ki mu je zaupana v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo,« pa se črta.

8. člen

Za 315. členom se doda nov 315.a člen, ki se glasi:

»Povzročitev nevarnosti na pritrjeni ploščadi v epikontinentalnem pasu

315.a člen

(1) Kdor z uporabo sile ali grožnje ali drugega načina ustrahovanja zajame ali prevzame nadzor nad pritrjeno ploščadjo v epikontinentalnem pasu ali stori nasilno dejanje proti osebi na ploščadi, če tako dejanje lahko ogrozi varnost ploščadi, ali uniči pritrjeno ploščad v epikontinentalnem pasu oziroma povzroči škodo na njej, ki lahko ogrozi njeno varnost, ali postavi napravo zaradi uničenja pritrjene ploščadi ali ogrožanja varnosti na njej, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Če ima dejanje iz prvega odstavka tega člena za posledico hudo telesno poškodbo ene ali več oseb, se storilec kaznuje z zaporom do desetih let.

(3) Če ima dejanje iz prvega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb, se storilec kaznuje z zaporom od enega do petnajstih let.«.

9. člen

V 329. členu se za besedilom »uporabil silo« doda besedilo »ali drug način ustrahovanja«.

10. člen

V 330. členu se v prvem odstavku se za besedilom »posadke,« doda besedilo »ali z nasilnim dejanjem proti drugi osebi, ki lahko ogrozi varnost zrakoplova,«.

11. člen

Za 331. členom se dodata nova 331.a in 331.b člen, ki se glasita:

»Napad na varnost pomorskega prometa

331.a člen

(1) Kdor spravi v nevarnost plovbo plovila, tako da položi ali prinese v ali pod plovilo razstrelivo ali druge podobne nevarne predmete, naprave, snovi ali sredstva, poškoduje plovilo, poškoduje ali uniči njegov tovor, uniči ali poškoduje navigacijske naprave na plovilu ali daje napačna obvestila v zvezi s plovbo ali z napadom na posadko plovila omejuje ali zmanjšuje sposobnost opravljanja dolžnosti članov posadke, ali z nasilnim dejanjem proti drugi osebi, ki lahko ogrozi varnost plovila, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Če ima dejanje iz prvega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb ali uničenje plovila ali pristanišča, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

Uničenje in odstranitev objektov, namenjenih za varnost pomorskega prometa

331.b člen

Kdor uniči, poškoduje ali odstrani objekt, ki je namenjen za varnost pomorskega prometa, se kaznuje z zaporom do dveh let.«.

KONČNA DOLOČBA

12. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (11. člen KZ-1):

KZ-1 v 11. členu določa veljavnost zakonika za nekatera kazniva dejanja, ki jih v tujini stori kdorkoli.

Četrty in peti odstavek 17. člena Direktive 2011/93/EU v zvezi s krajevno veljavnostjo KZ-1 oziroma sodno pristojnostjo določata, da sodna pristojnost države članice za kazniva dejanja po Direktivi 2011/93/EU ne sme biti odvisna od dejstva, da se ta kazniva dejanja v državi storitve ne obravnavajo kot kazniva (dvojna kaznivost), prav tako pa pregon osumljenca takega kaznivega dejanja ne sme biti odvisen od naznanitve oziroma predloga žrtve kaznivega dejanja za pregon (četudi to določa zakonodaja države storitve kaznivega dejanja).

Glede na navedno je predlagana dopolnitev 11. člena KZ-1. V predlagani novi alineji so navedena kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost – ne le zoper mladoletne žrtve (po Direktivi 2011/93/EU), ampak tudi v zvezi s polnoletnimi žrtvami (kjer enako zahteva Istanbulska konvencija) ter v zvezi s kaznivimi dejanji, storjenimi na škodo Evropske unije (kjer gre za zahtevo po Direktivi (EU) 2017/1371).

V skladu z opisano dopolnitvijo 11. člena KZ-1 za obravnavana kazniva dejanja ne bodo več veljala pravila drugega odstavka 13. člena KZ-1, ki določa pogoj dvojne kaznivosti. Prav tako ne bo veljalo pravilo, ki v zvezi s to določbo in tudi v zvezi z določbo 12. člena (kaznivo dejanje, ki ga v tujini stori državljan Republike Slovenije) v drugem odstavku 14. člena KZ-1 določa, da se storilec kaznivega dejanja v Republiki Sloveniji ne preganja, če je v tujem zakonu določeno, da se preganja le na zahtevo oškodovanca, ta pa ni bila vložena ali je bila umaknjena. Pogoj dvojne kaznivosti v zvezi s položaji iz 12. ter prvega in drugega odstavka 13. člena je določen tudi v tretjem odstavku 14. člena KZ-1, dovoljenje ministra oziroma ministrice za pravosodje za pregon pa v četrtem in sedmem odstavku 14. člena KZ-1. Ker bodo v skladu s predlogom kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost in tista na škodo Evropske unije uvrščena v 11. člen KZ-1, pregon oseb, ki bi tako kaznivo dejanje storile v tujini (pa bodo prijete v Republiki Sloveniji) ne bo več odvisen od pravil, določenih v 13. in 14. členu KZ-1.

V delu, kjer gre za navedbo kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, je predlagana dopolnitev povezana tudi s predlaganima črtanjima šestih odstavkom 170. in 171. člena KZ-1 (4. in 5. člen Predloga zakona).

K 2. členu (novi 58.a člen KZ-1):

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. Up-410/21 in U-I-79/24 z dne 20. 11. 2024 je v poglavju KZ-1 o opozorilnih sankcijah predlagan novi 58.a člen KZ-1, ki bo določil pravilo o vštevanju potekle prejšnje preizkusne dobe za primere, ko je v novem sojenju za isto kaznivo dejanje ponovno izrečena pogojna obsodba.

KZ-1 namreč določa vštevanje pripora in prejšnje kazni v izrečeno kazen zapora in denarno kazen (56. člen KZ-1), ne določa pa vštevanja pretekle preizkusne dobe iz pogojne obsodbe za primer, ko se sodba razveljavi in je v novem sojenju ponovno izrečena pogojna obsodba.

Glede na navedeno predlagani novi člen po vzoru načina izvršitve, ki ga je določilo Ustavno sodišče Republike Slovenije, določa, da se čas preizkusne dobe, ki je potekel do razveljavitve pranomodne sodne odločbe, všteje v preizkusno dobo v (novi) izrečeni pogojni obsodbi za isto kaznivo dejanje.

K 3. členu (109. člen KZ-1):

KZ-1 v 109. členu določa kaznivo dejanje financiranja terorizma, ki ga stori tisti, ki zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev nekaterih tako imenovanih terorističnih kaznivih dejanj, pa tudi nekaterih kaznivih dejanj, ki so določena v konvencijah iz Aneksa k Mednarodni konvenciji o zatiranju financiranja terorizma, in njihov opis ne vsebuje terorističnega namena.

Na podlagi Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala je v prvem odstavku 109. člena KZ-1, ki določa financiranje izvršitve katerih kaznivih dejanj pomeni kaznivo dejanje financiranja terorizma, predlagano še sklicevanje na 314. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje povzročitve splošne nevarnosti, in na 334. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje protipravnega ravnanja z jedrskimi in drugimi nevarnimi radioaktivnimi snovmi.

K 4. členu (170. člen KZ-1):

V zvezi s kaznivim dejanjem posilstva po 170. členu KZ-1 je predlagano črtanje šestega odstavka, ki določa, da se, če je kaznivo dejanje storjeno proti osebi, s katero storilec živi v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni skupnosti, storilec preganja na predlog. Torej se bo tudi v takih primerih pregon začel po uradni dolžnosti in ne bo odvisen od tega ali je oškodovanec ali oškodovanka predlog vložila ali umaknila.

Sprememba je povezana tudi z dopolnitvijo 11. člena KZ-1 v 1. členu Predloga zakona in pomeni implementacijo zahteve Istanbulske konvencije.

K 5. členu (171. člen KZ-1):

V zvezi s kaznivim dejanjem spolnega nasilja po 171. členu KZ-1 je predlagano črtanje šestega odstavka, ki določa, da se, če je kaznivo dejanje storjeno proti osebi, s katero storilec živi v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali registrirano istospolni skupnosti, storilec preganja na predlog. Torej se bo tudi v takih primerih pregon začel po uradni dolžnosti in ne bo odvisen od tega ali je oškodovanec ali oškodovanka predlog vložila ali umaknila.

Sprememba je povezana tudi z dopolnitvijo 11. člena KZ-1 v 1. členu Predloga zakona in pomeni implementacijo zahteve Istanbulske konvencije.

K 6. členu (173. člen KZ-1):

Glede na točko (i) petega odstavka 3. člena Direktive 2011/93/EU je opredelitev »zlorabe položaja« v tretjem odstavku 173. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje spolnega napada na osebo, mlajšo od petnajst let, preozka, saj je zamejena z okoliščino, da mora biti žrtev storilcu »zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo«.

Predlagana je sprememba opredelitve tako, da je zlorabi položaja dodano še besedilo »zaupanja, avtoritete ali vpliva«, ki zlorabo opiše, črtano pa je zgoraj izpostavljeno besedilo o zaupanosti, kar po oceni Evropske komisije položaj zlorabe preveč omejuje.

K 7. členu (174. člen KZ-1):

Prav tako je glede na točko (i) petega odstavka 3. člena Direktive 2011/93/EU preozka tudi opredelitev »zlorabe položaja« v drugem odstavku 174. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje

kršitve spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja (v drugem odstavku zoper osebo, staro nad petnajst let) KZ-1.

Glede na navedeno je tudi opredelitev v drugem odstavku 174. člena KZ-1 spremenjena tako, da je zlorabi položaja dodano še besedilo »zaupanja, avtoritete ali vpliva«, ki zlorabo opiše, črtano pa je besedilo, da je mladoletna oseba storilcu »zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo«, kar po oceni Evropske komisije položaj zlorabe preveč omejuje.

K 8. členu (novi 315.a člen KZ-1):

V poglavju kaznivih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja je predlagan nov 315. člen KZ-1, ki določa novo kaznivo dejanje povzročitve nevarnosti na pritrjeni ploščadi v epikontinentalnem pasu.

V skladu z navedenim Protokolom »ploščad« pomeni umetni otok, postroj ali napravo, ki je zaradi raziskovanja ali izkoriščanja virov ali iz drugih gospodarskih razlogov stalno pritrjena na morsko dno.

Ker glede na 2. člen Protokola za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost ploščadi, postavljenih na epikontinentalnem pasu, med znaki kaznivega dejanja ni škode, ki bi s takim dejanjem nastala okolju, predlagatelj glede na potencialno nevarnost kaznivega dejanja ocenjuje kot ustreznejše, da se uvrsti v poglavje kaznivih dejanj zoper splošno varnost ljudi in premoženja, saj vplivi ogrožene varnosti take ploščadi, njenega uničenja ali poškodovanja lahko širše ogrozijo ljudi ali premoženje.

Z novelo KZ-1B je bilo primerljivo kaznivo dejanje, povezano s ploščadmi v epikontinentalnem pasu, vneseno v kaznivo dejanje terorizma (šesta alineja prvega odstavka 108. člena KZ-1). Kazniva dejanja terorizma po 108. členu KZ-1 so opredeljena s tako imenovanim »terorističnim namenom« – torej jih stori tisti, ki z namenom, da bi uničil ali hudo ogrozil ustavne, gospodarske, socialne ali politične temelje Republike Slovenije ali druge države ali mednarodne organizacije, da bi hudo zastrašil prebivalstvo oziroma da bi prisilil vlado Republike Slovenije ali druge države ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali opusti, stori ali grozi, da bo storil, eno ali več v alinejah prvega odstavka 108. člena določenih dejanj. V skladu z navedenim Protokolom in po mnenju strokovnjakov odbora MONEYVAL pa mora biti povzročitev nevarnosti na pritrjeni ploščadi v epikontinentalnem pasu kaznivo dejanje tudi, če je storjeno brez terorističnega namena. Glede na navedeno je predlagan novi 315.a člen KZ-1, ki bo tako kaznivo dejanje določil. Člen je uvrščen za kaznivo dejanje povzročitve splošne nevarnosti po 314. členu KZ-1 in kaznivo dejanje povzročitve nevarnosti pri gradbeni dejavnosti po 315. členu KZ-1.

Kaznivo dejanje v prvem odstavku predlaganega 315.a člena KZ-1 opredeljuje več alternativno določenih dejanj, od katerih za izpolnitev znakov kaznivega dejanja zadostuje eno:

- najprej gre za zajetje ali prevzem nadzora nad pritrjeno ploščadjo z uporabo sile ali grožnje ali kakšnega drugega načina ustahovanja,
- sledi nasilno dejanje proti osebi na ploščadi, če tako dejanje lahko ogrozi varnost ploščadi,
- uničenje pritrjene ploščadi ali povzročitev škode na njej, ki lahko ogrozi varnost ploščadi ali
- postavitev naprave zaradi uničenja ploščadi ali ogrožanja varnosti na njej.

Besedna zveza »lahko ogrozi varnost ploščadi« iz zgornje druge in tretje alineje kaže na to, da gre za položaj, ki sodi v vmesni prostor med kaznivimi dejanji abstraktnega ogrožanja (kjer

konkretna ogrožitev ni potrebna, saj je zakonodajalec ocenil, da je že ravnanje samo tako nevarno, da je kaznivo) in kaznivimi dejanji konkretnega ogrožanja (kjer posledica ni nastala le zaradi srečnega naključja).

Prof. dr. Matjaž Ambrož v zvezi s tako dikcijo v prvem odstavku 297. člena KZ-1 («lahko ogrozi javni red in mir») povzema nemško ureditev tako imenovanih »deliktov primernosti«, ki zahtevajo ugotovitev sodišča, da je storilčevo ravnanje primerno, da bi do nevarnosti potencialno lahko prišlo.¹⁹ Enako kot v primeru 297. člena KZ-1, tudi v primeru prvega odstavka predlaganega 315.a člena KZ-1 ne bi bilo potrebno dokazovati, da je sporna izjava ogrozila varnost pritrjene ploščadi, ampak »ali bi jo lahko«.

Za razliko od inkriminacije v šesti alineji prvega odstavka 108. člena KZ-1, ki v enotnem opisu vsebuje tudi poškodbo ali smrt osebe, pa sta v predlaganem novem 315.a členu tudi po vzoru 314. člena KZ-1 ter v skladu z načelom sorazmernosti v drugem in tretjem odstavku določeni kaznivi dejanji s hujšo posledico in strožjo predpisano kaznijo.

K 9. členu (329. člen KZ-1):

KZ-1 v 329. členu določa kaznivo dejanje ugrabitve zrakoplova ali plovila, ki ga stori tisti, ki s silo ali resno grožnjo, da bo uporabil silo, prezame nadzor nad zrakoplovom med letom ali nad plovilom med plovo.

Točka (a) prvega odstavka 1. člena Konvencije o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov poleg sile in grožnje s silo kot znak kaznivega dejanja opredeljuje tudi vsako drugo obliko ustrahovanja.

Glede na navedeno je v opisu kaznivega dejanja ugrabitve zrakoplova ali plovila po 329. členu KZ-1 poleg sile ali grožnje, da bo uporabljena sila, predlagan še znak »ali z drugim načinom ustrahovanja«.

Besedna zveza »drug način ustrahovanja« oziroma beseda »ustrahovanje« v KZ-1 ni novost, saj je že znak kaznivih dejanj po šesti alineji prvega odstavka 108. člena, po prvem in drugem odstavku 286. člena in po četrtem odstavku 334. člena KZ-1.

K 10. členu (330. člen KZ-1):

V 330. členu KZ-1 je določeno kaznivo dejanje napada na varnost zračnega prometa.

Točka (a) prvega odstavka 1. člena Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva poleg dejanj, ki so v 330. členu KZ-1 že določena kot kazniva, opredeljuje tudi dejanje nasilja zoper katerokoli osebo na zrakoplovu med letom, če dejanje lahko ogrozi varnost zrakoplova.

V veljavnem besedilu prvega odstavka 330. člena KZ-1 je sicer med drugim inkriminiran tudi napad na posadko civilnega zrakoplova, kar pa je ožje od zahtev navedene konvencije, ki zahteva inkriminacijo nasilnega dejanja zoper katerokoli osebo na zrakoplovu, če tak napad lahko ogrozi varnost zrakoplova.

¹⁹ Prof. dr. Matjaž Ambrož "Sovražni govor kot ogrožitveno kaznivo dejanje"; publikacija "Zagovor javnosti: med svobodo izražanja in sovražnim govorom", uredil: Slavko Splichal; Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 2017.

Glede na navedeno je predlagana dopolnitev opisa po prvem odstavku 330. člena KZ-1 še z nasilnim dejanjem proti drugi osebi (glede na to, da je dopolnitev uvrščena za dejanje proti posadki), ki lahko ogrozi varnost zrakoplova.

V zvezi z vsebino besedne zveze »lahko ogrozi« se predlagatelj sklicuje na obrazložitev k 9. členu, s katerim je predlagan novi 315.a člen KZ-1.

K 11. členu (nova 331.a in 331.b člena KZ-1):

Konvencija za preprečevanje nezakonitih dejanj zoper varnost pomorske plovbe v 3. členu v zvezi s plovili kot kazniva določa podobna dejanja, kot so v zvezi z zrakoplovi primerljivo že določena v 330. in 331. členu KZ-1. Torej je v 329. členu poleg ugrabitve zrakoplova inkrminirana tudi ugrabitev plovila, 330. in 331. člen KZ-1 določata druga kazniva dejanja v zvezi s civilnim letalstvom, v zvezi s plovili pa ostala kazniva dejanja niso določena.

Zato je s tem Predlogom zakona predlagan novi 331.a člen KZ-1, ki po vzoru 330. člena določa še kaznivo dejanje napada na varnost pomorskega prometa. Dejanja, s katerimi se spravi v nevarnost plovba plovila, so v prvem odstavku predlaganega 331.a člena KZ-1 določena alternativno:

- položitev ali prinos razstreliva ali drugih podobnih nevarnih predmetov, naprav, snovi ali sredstev v ali pod plovilo,
- poškodovanje plovila,
- poškodovanje ali uničenje tovora,
- uničenje ali poškodovanje navigacijskih naprav na plovilu,
- dajanje napačnih obvestil v zvezi s plovo,
- omejevanje ali zmanjševanje sposobnosti opravljanja dolžnosti članov posadke z napadom na posadko ali
- nasilno dejanje proti drugi osebi, ki lahko ogrozi varnost plovila.

V drugem odstavku predlaganega 331.a člena KZ-1 je določeno še kaznivo dejanje s hujšo posledico in strožjo kaznijo, če ima dejanje iz prvega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb ali uničenje plovila ali pristanišča.

Predlagani razponi kazni so določeni enako, kot v 330. členu KZ-1.

Predlagani novi 331.b člen KZ-1 po vzoru 331. člena KZ-1 določa še kaznivo dejanje uničenja ali odstranitve objektov, namenjenih za varnost pomorskega prometa.

PZ v 27. členu namreč določa »objekte« za varnost plovbe in ne »znamenja«, kot je to določeno v veljavnem 331. členu KZ-1 v zvezi z zračnim prometom. Glede na navedeno je terminologija PZ uporabljena tudi v predlaganem novem 331.b členu KZ-1.

Objekti za varnost plovbe na plovnih poteh v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah Republike Slovenije so v skladu z drugim odstavkom 27. člena PZ svetilniki, obalne luči, boje in druga znamenja, signalne in radijske postaje, optične, zvočne, električne, elektronske, radarske in druge naprave za varno plovo po morju, plovnih poteh in v pristaniščih.

K 12. členu (Končna določba):

Končna določba določa standardni petnajstdnevni uveljavitveni rok po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Veljavnost kazenskega zakonika Republike Slovenije za nekatera kazniva dejanja, storjena v tujini
11. člen

Kazenski zakon Republike Slovenije velja za vsakogar, ki stori v tujini:

- kaznivo dejanje iz 243. člena tega zakonika in kazniva dejanja iz 332., 333. in 334. člena tega zakonika, če so storjena v zaščitni ekološki coni ali epikontinentalnem pasu Republike Slovenije, ter
- kazniva dejanja iz 108. člena in 348. do 360. člena tega zakonika.

Vštevanje pripora in prejšnje kazni
56. člen

(1) Čas, prestan v priporu, ter kakršen koli odvzem prostosti v zvezi s kaznivim dejanjem, se všteva v izrečeno kazen zavora in denarno kazen.

(2) Če je uveden kazenski postopek za več kaznivih dejanj in pripor ni odrejen za vsako od njih, se čas, prestan v priporu, všteva v izrečeno kazen zavora in denarno kazen za kaznivo dejanje, za katero je obdolženka oziroma obdolženec (v nadaljnjem besedilu: obdolženec) obsojen.

(3) Globa, odvzem prostosti ali kakšna druga sankcija, ki jo je obsojenec prestal oziroma plačal za prekršek, ter kazen ali disciplinski odvzem prostosti, ki ga je prestal zaradi kršitve vojaške discipline, se mu všteje v kazen, izrečeno za kaznivo dejanje, katerega znaki imajo tudi znake prekrška oziroma kršitve vojaške discipline.

(4) Dan pripora, dan odvzema prostosti, dan zavora in dva dnevna zneska denarne kazni ter 42 evrov globe, izrečene za prekršek, so pri vsakem vštevanju izenačeni.

Financiranje terorizma
109. člen

(1) Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev dejanja iz 108., 108.a, 110., 111., 307., 329., 330., 352., 353., 354., 355., 371. in 373. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje storilec dejanja iz prejšnjega odstavka tudi, če z namenom zagotovljen ali zbran denar ali premoženje ni bil dejansko uporabljen za storitev v prejšnjem odstavku navedenih kaznivih dejanj.

(3) Enako se kaznuje, kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno s strani terorista, teroristične hudodelske združbe ali skupine za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj.

(4) Če je bilo dejanje iz prejšnjih odstavkov storjeno v teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(5) Denar in premoženje iz prejšnjih odstavkov se vzameta.

Spolni napad na osebo, mlajšo od petnajst let

173. člen

(1) Kdor spolno občuje ali stori kakšno drugo spolno dejanje z osebo drugega ali istega spola, ki še ni stara petnajst let, se kaznuje z zaporom od treh do osmih let.

(2) Kdor stori dejanje iz prejšnjega odstavka s slabotno osebo, ki še ni stara petnajst let, ali tako, da uporabi silo ali zagrozi z neposrednim napadom na življenje ali telo, ali na tak način doseže storitev dejanja z drugo osebo, se kaznuje z zaporom od petih do petnajstih let.

(3) Učitelj, vzgojitelj, skrbnik, posvojitelj, roditelj, duhovnik, zdravnik ali druga oseba, ki z zlorabo svojega položaja spolno občuje ali stori kakšno drugo spolno dejanje z osebo, ki še ni stara petnajst let in mu je zaupana v učenje, vzgojo, zdravljenje, varstvo ali oskrbo, se kaznuje z zaporom od treh do desetih let.

(4) Kdor v okoliščinah iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena kako drugače prizadene spolno nedotakljivost osebe, ki še ni stara petnajst let, se kaznuje z zaporom do petih let.

(5) Dejanje iz prvega odstavka tega člena ni protipravno, če je bilo storjeno z osebo primerljive starosti in če ustreza stopnji njene duševne in telesne zrelosti.

Kršitev spolne nedotakljivost z zlorabo položaja

174. člen

(1) Kdor zlorabi svoj položaj in tako pripravi osebo drugega ali istega spola, ki mu je podrejena ali od njega odvisna, k spolnemu občevanju, ali da stori oziroma trpi kakšno drugo spolno dejanje, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Učitelj, vzgojitelj, skrbnik, posvojitelj, roditelj ali druga oseba, ki z zlorabo svojega položaja spolno občuje ali stori kakšno drugo spolno dejanje z osebo, staro nad petnajst let, ki mu je zaupana v učenje, vzgojo, varstvo in oskrbo, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

Ugrabitev zrakoplova ali plovila

329. člen

Kdor s silo ali resno grožnjo, da bo uporabil silo, prevzame nadzor nad zrakoplovom, ki leti, ali nad plovilom, ki pluje, se kaznuje z zaporom od enega do petnajstih let.

Napad na varnost zračnega prometa

330. člen

(1) Kdor spravi v nevarnost let zrakoplova, tako da položi ali prinese v zrakoplov razstrelivo ali druge podobne naprave ali snovi, uniči ali poškoduje navigacijske naprave na zrakoplovu ali napravi na njem kakšno drugo škodo ali daje napačna obvestila v zvezi z letom ali z napadom na posadko civilnega zrakoplova omejuje ali zmanjšuje sposobnost opravljanja dolžnosti članov posadke, ali s kršitvijo varnostnih navodil, ki so vidno označena ali jih potnikom posreduje vodja zrakoplova ali ostali člani posadke, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor ogrozi varnost na letališču tako, da s silo ali grožnjo z uporabo sile prisili osebe letališča, da prekine poslovanje v zvezi s poleti zrakoplovov, ali z razstrelivom ali drugo podobno napravo ali snovjo uniči ali poškoduje zrakoplov ali naprave, namenjene za varnost zračnega prometa.

(3) Če ima dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb ali uničenje zrakoplova ali letališča, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

V. BESEDILO ČLENOV, KI SE RAZVELJAVLJAJO

/

VI. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije v skladu s 142. členom Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – UPB1, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24; v nadaljnjem besedilu: PoDZ-1) predlaga obravnavo Predloga zakona po skrajšanem zakonodajnem postopku.

Predlagatelj ocenjuje, da gre v primeru dopolnilnega usklajevanja z določbami Direktive 2011/93/EU, Direktive (EU) 2017/1371 in Konvencije o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima za manj zahtevne uskladitve zakona s pravom Evropske unije, kar je lahko razlog za skrajšani zakonodajni postopek (tretja alineja prvega odstavka 142. PoDZ-1). Del pravnega reda Evropske unije je tudi Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma, ta Predlog zakona pa prinaša dopolnilne oziroma manjše uskladitve z nekaterimi konvencijami iz njenega Aneksa. Ob tem je pomembno, da se predlagane spremembe in dopolnitve sprejmejo čim prej, saj so povezane še s petim krogom ocenjevanja Slovenije s strani Odbora MONEYVAL, začenja pa se že šesti krog ocenjevanja, v katerem bo pregledana tudi implementacijo priporočil iz prejšnjega kroga.

Določitev pravila za vštevanje prestane preizkusne dobe v novi pogojni obsodbi v novem sojenju za isto kaznivo dejanje pa pomeni dopolnitev KZ-1 v zvezi z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije, kar je razlog za skrajšani zakonodajni postopek po četrti alineji prvega odstavka 142. člena PoDZ-1.

VII. PRILOGE

/